

مقدمه: مدیریت ورزشی یکی از مدیریت‌های جدیدی است که از چند دهه پیش در دانشگاه‌های معتبر جهانی به عنوان یکی از گرایش‌ها و تخصص‌های رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در سطوح مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد و مقطع دکتری جایگاه ویژه‌ای برای خود یافته است. امروزه نگرش دانشگاهی و علمی به این گرایش دستاوردها و یافته‌های پژوهشگران و متخصصان این رشته می‌باشد. مدیریت ورزشی بیان سازماندهی، برنامه‌ریزی، هدایت و کنترل فعالیت‌های ورزشی است و ورزش به عنوان پدیده اجتماعی در ابعاد مختلف تاثیر گذار است. فلسفه وجودی مدیریت در تربیت بدنی بیانگر این حقیقت است که مقوله تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک تشکیلات گسترده و در عین حال پیچیده نیاز به داشتن مدیران ماهر و کارآمد در سطوح مختلف دارد. پس بنابراین وجود مدیرانی کارآمد و اثر بخش برای سازمانها و بویژه سازمانهای ورزشی امری بدیهی و اجتناب ناپذیر است. هدف از این تحقیق آشنایی با فرآیند مدیریت در حیطه تربیت بدنی و ورزش می‌باشد.

تعریف مدیریت ورزشی :

مدیریت ورزشی عبارت است از فرآیند تنظیم برنامه ها و نظارت بر فعالیتهای ورزشکاران . اداره فعالیتهای ورزشی سرگرم کننده و امکاناتی که این فعالیتهای در آنها انجام می شود نیازمند تواناییها و مهارتهایی است . سمتهای این بخش برای افرادی است که بتوانند مسابقات را برنامه ریزی کنند ، نحوه کارکرد امکانات ورزشی را بدانند ، بر بودجه امکانات ورزشی نظارت کنند . از مهارتها و تواناییهای بسیاری که در حوزه های تخصصی سایر رشته ها وجود دارد استفاده کنند .

مدیریت ورزشی به ۳ حوزه تقسیم می شود :

- ۱- مدیریت مسابقه ورزشی
- ۲- مدیریت خطرات
- ۳- مدیریت مکانهای ورزشی

۱- مدیریت مسابقه ورزشی

رویدادها در این حیطه می تواند یک رقابت یک ورزشی ، اجرای یک سیرک یا اجرای یک اثر هنری مانند نمایشنامه ، اجرای یک قطعه طولانی موسیقی یا برنامه حرکات موزون ساز و آواز باشد . هر رویداد در این حیطه موجودیت نمایشی خاص است . *مدیریت موفق هر مسابقه نیازمند توجه به نکات زیر است :

- استخدام و آموزش کارکنان
- برنامه ریزی جهت ارائه خدمات پزشکی و اورژانس
- مدیریت خطرها
- اجازه امکانات لازم
- مدیریت آموزش و نحوه استفاده از نوشیدنیها
- مدیریت خدمات غذایی
- حفظ و نگهداری ساختمانها
- حفظ صحیح اجازه نامه ها و گواهیها
- بازرگانی تبلیغ و ارتباط عمومی
- گفتگو جهت عقد قراردادها با حمایت کنندگان
- مدیریت جمعیت
- بازاریابی و فروش اقدام تازه
- مدیریت پارکینگ جمعیت
- ارزشیابی نتیجه نهایی

۱-۱ برنامه ریزی زمان مسابقه :

برنامه ریزی این قسمت در بر دارنده تعیین نوع رویدادها ، محل برگزاری و زمان برگزاری می باشد . هدف از ایجاد امکانات نوع و رویدادی که در آن برنامه ریزی می شود را تعیین می کند ممکن است در یک مجموعه چندین فضای فعالیت وجود داشته باشد . که در این شرایط امکان برنامه ریزی چند رویداد در یک محل و در یک زمان را فراهم می سازد . بنابراین افراد مسئول برنامه ریزی باید به جزئیات توجه داشته باشند و یاداشتهای دقیقی از محل تهیه کنند .

۱-۲ گفتگو و عقد قراردادها :

هنگامی که یک رویداد به طور رسمی برنامه ریزی شد این رویداد ثبت می شود . تا در زمان تعیین شده به اجرا در آید . در این مرحله گفتگو های مقدماتی هماهنگ کننده و حمایت کننده یا نماینده مسابقات انجام می شود . در این گفتگوها موضوع قرارداد مانند هزینه اجاره ، امکانات و قیمت های بلیطها تعیین می شود .

۱-۳ ایجاد هماهنگی لازم :

پس از عقد قراردادها ، هماهنگ کننده مسابقات طرح انجام فعالیتهای اجرائی و ترتیب انجان آنها را برای هر یک از کارکنان طراحی خواهند کرد . این روش وسیله طرح اجرای مسابقات است . هدف دیگر این روش ساختن ترتیب انجام کارها و مشخص ساختن زمان لازم برای انجام وظیفه یا کار مشخص است . با این روش پیشرفت کارها با مشکلات با توجه به قرارداد اصلی روشن خواهد بود . در این روش شرایط اغلب با مرور قرارداد و شرح وظایف مشکلات مرتفع می شود .

۱-۴ اجرای مسابقه :

پس از برنامه ریزی و پیش بینی اقدامات روز مسابقه از راه رسیده در ساعات تعیین شده روز برگزاری درها باز میشود و جمعیت به داخل می آیند و مسابقه شروع می شود در این زمان هماهنگ کننده رویداد متوجه میشود که او در برنامه ریزی و هماهنگی وقایع و مواردی مانند پارکینگ ، توزیع جمعیت و روشهای ارائه نوشیدنیها و کنتال جمعیت موفق بوده و مؤثر عمل کرده است

۲- مدیریت خطرات

مدیریت خطر یک عنصر پیوسته با هر عمل مرتبط با مدیریت امکانات است و ما نمی توانیم اهمیت وجود یک مدیر خطر را نادیده بگیریم و مدیریت خطر مدتهاست که در صنعت بازرگانی مورد توجه است

فهرست زیر حیطه هایی را روشن می کند که مدیران خطر در ورزش و مکانهای اجتماع عمومی روزانه در آنها حضور دارند :

- هدایت منطقه برنامه های آموزشی : از علائم ساده و قابل فهم برای اعلام سیاستهای استفاده از امکانات توسط هواداران استفاده شده است

- برای کاهش مسئولیتهای احتمالی همه چیز ثبت شده است
 - از انجام فعالیتهایی که خلل زیاد و فایده اندک دارند خودداری گردیده است
 - تمام امکانات و وسایل بازی بازرسی شده است
 - اطمینان یابد که نظرات کافی و صحیح انجام شده است
 - اطمینان یابد تمام کارکنان آموزش ویژه و توانا هستند
 - پیش بینی انجام اقدامات اضطراری و پزشکی صورت گرفته است
 - راههای تخلیه اضطراری جمعیت مهیا و آماده استفاده است
 - گزارش حوادث افراد صدمه دیده و نحوه تخلیه جمعیت نوشته شده است
- نکته :** مدیران مسابقات و مکانهای ورزشی از یک مدیر خطر تمام وقت استفاده می کنند .

۳- مدیریت مکانهای ورزشی :

مدیریت مکانهای ورزشی فرآیند برنامه ریزی اجرا، هماهنگی و ارزشیابی عملیات روزانه یک مکان ورزشی است. مفهوم مهم در مدیریت امکانات درک چگونگی انجام موفق این رویدادهاست که بستگی به مالکیت امکانات دارد. بسیاری از امکانات ورزشی دارای مالکیت خصوصی هستند که توسط یک فرد یا شرکت اداره می شود. نمونه اینگونه مکانهای ورزشی در اکثر نقاط جهان وجود دارد

وظایف عمومی مدیریت ورزش

0 مکاتبات

* مدیریت اطلاعات نگارش * پیش برد اطلاعات * نگه داشتن یادداشتهای بازی و آمارها

* مصاحبه * تشویق * تبلیغ * تامین بودجه

0 سخنرانی در مجامع :

* دانش علم و تمرین و ورزش راهنمایی تمرینها * امتحان و ارزشیابی * تجویز تمرین

* طراحی فعالیت * برنامه های فعالیت * پایش برنامه های فعالیت

* مربیگری بدن سازی * هماهنگ سازی ورزش * مشاوره

مهارتهای مدیریت:

مقوله مدیریت در قلمرو ورزش دارای نقش حساس تر و مهمتر از موقعیت مربیگری است. مدیر لایق و کارآمد شخصی است که مافوق قدرت قانونی خود می تواند بر افراد تاثیر بگذارد. مدیر یعنی فردی که از ورزشکاران خود بیش از حد انتظار دارد. چرا که او با تاثیر گذاری بر ورزشکاران موجب می شود که آنها سخت تر و فعال تر تلاش کنند. مربی در مقام و موقعیتی قرار دارد که می تواند برای ورزشکاران خود تصمیمات میزه ای اتخاذ کند به بیان دیگر مربی فردی است که برای اداره تیم دارای قدرت قانونی است اما این موضوع بیانگر این حقیقت نیست که شخص به صرف می بودن به طور خودکار مدیری مؤثر و شایسته نیز باشد.

نکته : یک مربی در صورتی یک مدیر شایسته خواهد بود که مهارتهای لازم برای مدیریت و رهبری ورزشکاران را داشته باشد. در این حالت متوجه خواهد شد که پیشرفت قابل توجهی در اثر بخشی و کیفیت مربیگری خود کسب کرده است.

سبکهای مدیریت و رهبری

۱- سبک مدیریت دستوری:

وجه تمایز اصلی سبک مدیریت دستوری از دیگر سبکها در این است که مربی ساختار اولیه وظایف و فعالیتهای ورزشکاران را تعیین و آنها را برای نیل به هدفهای وظیفه راهنمایی می کند. این نوع مدیریت و رهبری بسیار بر «وظیفه مداری» و «وظیفه گرایی» تاکید دارد و نتیجه نهایی آن توسعه و بهبود مهارتهای ورزشی است. در این سبک به عقاید و احساسات ورزشکاران کمتر عنایت می شود. * مربیانی که این سبک را به کار می برند معمولاً تمایل دارند که :

- هدفهای اجرایی و ورزشکاران با تیمها را مشخص نمایند
- واگذاری مسئولیتها به ورزشکاران برای عملکرد ورزشی
- برقراری یک سلسله مراتب به طرز مفید و مناسب
- هر ورزشکار را به صورت فردی و به منظور اجرای حرکات ورزش آموزش دهند
- تمامی اطلاعات و آموزشهای ضروری را تهیه و تدارک نمایند
- از دو روش تشویق و تنبیه جهت کنترل رفتار ورزشکاران استفاده نمایند

۲- مدیریت و رهبری حمایتی:

- این سبک مدیریت یا رفتار دوستانه، در دسترس و با ملاحظه توصیف شده است. مربی در این روش مردم گرا می باشد و سعی دارد که ورزشکاران خود را با روحیه شاد و با نشاط نگهدارد.
- در این سبک وظایف و فعالیتهای اختصاصی بویژه توسعه مهارتها کمتر توجه می کند. نظریه های رفتاری و رهبری اینگونه مدیران را به عنوان مدیر « پر توجه » توصیف و مشخص نموده است
- مربیانی که از سبک مدیریت و رهبری استفاده می کنند تمایل دارند که:
- علاقه قلبی خود را به ورزشکاران نشان می دهند
 - با ورزشکاران در ضمن کار بیشتر مشورت می کنند
 - سعی می کنند هماهنگی را در درون تیم برقرار سازند
 - با ورزشکاران دوستانه رفتار می کنند و در دسترس آنها باشند
 - ورزشکاران را به ابراز احساسات و علایق خود تشویق نمایند
 - بیشتر تاکید بر یادداشتهای مثبت داشته باشند تا عامل نتیجه

۳- مدیریت و رهبری مشارکتی:

- این سبک مدیریت و رهبری را « مدیریت تیمی » مینامند زیرا مربی نیز مانند ورزشکاران در قبول مسئولیتها شریک و سهیم است. در این شیوه مربی با به کاربردن سبک دموکراتیک تلاش می کند تا از اطلاعات و توان فکری ورزشکاران در روند اتخاذ تصمیم استفاده نماید.
- مربیانی که از سبک مدیریت و رهبری مشارکتی استفاده می کنند که تمایل دارند:
- به اعضای تیم اجازه می دهند تا در تعیین هدفها نظرات خود را ابراز کنند
 - به ورزشکاران اجازه می دهند تا در خصوص چهارچوب تمرینات عقاید خود را بین نمایند
 - در ارتباط با مشکلات و اختلافات نظرات ورزشکاران به بحث و مذاکره می پردازند
 - شرایطی را ایجاد می کنند که ورزشکاران به میزان پیشرفت فعالیتهای ورزشی خود نظارت داشته باشند
 - از سیستم تشویق که چگونگی آن را تیم مشخص می کند (و نه مربی به تنهایی) استفاده می کنند
 - در موفقیتها و شکستهای تیم خود را شریک می دانند.

نتیجه گیری:

در جامعه کنونی ما متاسفانه به مقوله ورزش عنایت چندانی نشده است. امید است روز به روز این شناخت و آگاهی در این زمینه رشد یابد و اهمیت و ضرورت آن بر و بخصوص مسئولان رده فوقانی نظام آشکار گردد تا نابسامانیها و نارساییها بر طرف گردد در حال حاضر متاسفانه در زمینه مدیریت ورزش منابع چندانی وجود ندارد و می طلبد که استادان و صاحب نظران مدیریت ورزشی هر چه سریعتر آستین همت را بالا بزنند و کتابهایی را در این زمینه تالیف و ترجمه نمایند که تا اندازه ای جبران مافات شود و این خلع چشمگیر تا اندازه ای پر شود.

منابع و ماخذ:

- ۱- مدیریت ورزش معاصر نوشته: جانت بی پارکی، بورلی آرکی زنگر
مترجمان: سید محمد حسین رضوی، محسن بلوریان
- ۲- مدیریت معاصر ورزش نوشته: جانت بی پارکی بورلی آرکی زنگر، جرومه کواتر من
مترجم: دکتر محمد احسانی
- ۳- مدیریت ورزش نوشته لاری ام لیت مترجم: دکتر هاشم کوزه چیان